

Colònia Güell

Santa Coloma de Cervelló

Ubicació

Comarca:	Baix Llobregat
Lloc/Adreça:	Colònia Güell
Emplaçament	Entre els nuclis urbans de Santa Coloma de Cervelló al NO i Sant Boi al Sud.
Alçada:	23

Coordenades:

Latitud:	41.36152
Longitud:	2.02766
UTM Est (X):	418673
UTM Nord (Y):	4579347

Classificació

Número de fitxa	08244 - 46
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Contemporani Modernisme
Segle	XIX
Any	1890
Autoria de l'element:	Antoni Gaudí, Francesc Berenguer i Mestres, Francesc Berenguer Bellvehi, Joan Rubio i Bellver
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIN
Europea – Atributs inspire:	National Monument Record – Monument
Observacions protecció:	BCIN 1876-CH-EN
Data aprovació:	dl., 25/11/1991 - 12:00
Número inventari	2895 IPA
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil

Ús actual: Altres
Titularitat Privada
Titular: Diversos propietaris

Fitxes associades:

[Ca l'Ordal](#)

[Can Soler de la Torre](#)

[Can Julià de la Muntanya](#)

[Festa del Modernisme de la Colònia Güell](#)

[Mina d'aigua de Can Julià de la Muntanya](#)

[Ateneu Unió](#)

[Teatre Fontova](#)

Autoria de la fitxa Cristina Belmonte (iPAT Serveis Culturals)

Data de registre de la fitxa: dl., 20/05/2019 - 02:00

Descripció

Nucli de població situat al sud-est del centre urbà de Santa Coloma. És una entitat poblacional singular que conserva l'estètica, distribució, i estructura de colònia industrial. Encara manté un paisatge arquitectònic típic del segle XIX, que es respira en molts racons, conservant un patrimoni històric i artístic de reconeixement mundial. Evidentment, amb el pas del temps el recinte s'ha anat adaptant a les necessitats actuals. La colònia Güell naixia l'any 1890, en els terrenys de la finca de Can Soler de la Torre, i està formada per l'antiga fàbrica tèxtil, avui recinte industrial, i el nucli urbà amb els habitatges dels obrers, actualment residències particulars i els edificis representatius de l'arquitectura modernista. Sens dubte, l'element més significatiu és l'església del Sagrat Cor de Gaudí, coneguda com la Cripta Güell. La Colònia Güell fou declarada Bé cultural d'interès nacional, en la categoria de conjunt històric l'any 1990, i la Cripta ha estat declarada Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO l'any 2005. El recinte fabril es troba al sud del conjunt, dins un clos tancat, com espai independent, però indestruïble, ja que sense ell no s'entendria la colònia. Al seu interior es conserven encara edificis emblemàtics com el de la Filatura, el Tint Vell, la xemeneia, els pous i galeries o els edificis d'estandatges entre d'altres. Pel que fa a el nucli, la majoria dels habitatges van ser finançats per Eusebi Güell, que els venia o llogava. Un terç de les cases van ser construïdes pels mateixos pagesos i obrers que hi vivien, algún pagès, comerciants locals o persones de fora de la colònia. El conjunt d'habitatges és força variat, atès que es van anar construint en diferents èpoques i per diferents arquitectes. Així i tot, la característica comuna és que són edificis entre mitgeres, amb planta baixa i primer pis, amb jardinet davant i eixida a darrere. El material constructiu més comú és el maó vist. La primera illa de cases va ser Aranyó, Monturiol, Barrau, i després s'afegí el carrer Malvehy. Aquests últim, juntament amb el carrer Barrau i Aranyó i la Plaça Joan Güell, formen el primer sector de construcció de la Colònia. Barrau és el carrer central i eix compositiu del conjunt, amb la Plaça Joan Güell com a espai culminant, on hi ha equipaments socials com l'Ateneu Unió. Amb el creixement de la Colònia s'edificaren els carrers de Reixac, de Claudi Güell, de Frederic Martí, Pin i Soler, Passatge Espinal, Lluís Artó o carrer del Bosc de Joaquim Folguera. En cadascun d'aquests carrers s'hi troben diferents tipologies d'habitatges, bona part amb elements decoratius a les balustrades i les cornises fets de maó, el que els donen una singularitat pròpia. Els noms dels carrers van ser posats per l'empresa, i tenien la seva especial significació. Altres s'han posat més tard bé per iniciativa popular o significació política. Entre els edificis més destacats, a banda de la cripta i el conjunt de cases dels obrers dels diferents carrers, destaca l'Escola i la casa del Metge, Ca l'Ordal, Ca l'Espinal, la Cooperativa o el centre cultural Sant Lluís. Al nord del conjunt hi ha l'església del Sagrat Cor, la cripta de la colònia Güell i la rectoria; així com la Masia de Can Julià de la Muntanya i el club esportiu Eusebi Güell. Al sud, a tocar de la fàbrica, hi ha la Masia de can Soler de la Torre. També es coneix l'existència de tres refugis antiaeris vinculats amb la Guerra Civil espanyola al

voltant de la colònia.

Observacions:

La Cripta és patrimoni de la Humanitat per la UNESCO.

Història

La Colònia té origen en la fàbrica de panes i velluts El Vapor Vell creada a Sants, per Joan Güell el 1840. El 1890, el seu fill Eusebi Güell la traslladà a Santa Coloma de Cervelló. La causa d'aquest trasllat fou el desig de trobar la pau social i l'engrandiment de la fàbrica a conseqüència de la implantació del teler patent Roda que havia aportat Ferran Alsina, el primer director de la Colònia. A això es sumava el record de la primera vaga general de treballadors registrada a Espanya, el 1855, que va forçar a Joan Güell a marxar a França. Un cop es va acabar la crisi del sector tèxtil, va tornar, va tancar la fàbrica Vapor Vell de Sants i la va traslladar a una zona menys conflictiva. Sobretot, va contractar una nova plantilla d'obriers procedents del camp, de la comarca i de moltes comarques de Catalunya, famílies sense experiència de lluita sindical, famílies pobres que van trobar en la indústria la seva "Terra Promesa" i es van refer. En aquest context històric de reivindicació obrera, el Papa Lleó XIII publicava la *Rerum novarum*. Els Güell, seguint la doctrina, van crear tots els serveis que creien que els obrers necessitaven per a la seva vivència cristiana. La colònia disposava de metge i farmàcia, escola, comerços, teatre, cooperativa i capella a banda de la fàbrica i les cases dels obrers. Eusebi Güell encarregà la construcció d'edificis importants a Antoni Gaudí, com l'església de la Colònia, i sembla que la disposició urbanística del conjunt, així com la casa del metge, la cooperativa i algunes cases de treballadors es podria atribuir a Francesc Berenguer i Mestres, un dels seus col·laboradors. Joan Rubió i Bellver també hi va construir algunes edificacions, com Ca L'Espinal o Ca l'Ordal, i Francesc Berenguer Bellvehi construï el centre cultural Sant Lluís i la casa parroquial. El 1910 treballaven a la Colònia uns mil obrers, i el 1917 uns mil dos-cents. El 1920 es convertí en Colònia Güell SA. Col·lectivitzada durant la guerra civil, els successors d'Eusebi Güell van vendre la propietat el 1945 a la família Bertrand i Serra. La indústria tèxtil, davant la crisi del sector, fou tancada el 1973. El 1990 la Colònia fou declarada BCIN, i el canvi de segle XX al XXI s'endegà la rehabilitació dels edificis de la fàbrica, l'església, l'antiga cooperativa de consum i la plaça de Joan Güell. També es van fer millores a les pinedes entorn del camí de Gaudí. Amb motiu de l'any internacional de Gaudí, el 2002, es construï un nou aparcament de visitants i es va implantar l'organització del servei de visites al conjunt de la Colònia.

Bibliografia

PADRÓ I MARGÓ, Josep; CASALS COLL, Josep (2002) La Colònia Güell. Indústria, arquitectura i societat. Angle editorial. <http://gaudicoloniaguell.org/ca/que-visitar/>

